

Emakasisese rasestumisvastase vahendi ehk spiraali paigaldamine

Patsiendi infomaterjal

Käesoleva infolehe eesmärgiks on tutvustada emakasisest rasestumisvastast vahendit ja selle paigaldamist.

Emakasisene rasestumisvastane vahend (ESV) on T-kujuline vahend, mis asetatakse raseduse vältimiseks emakasse. ESV võib sisaldada metalli või kollaskeha hormooni. Metall sisaldav ESV hoiab ära viljastumise, kuna mõjutab sperma ja munaraku liikuvust. Samuti vähendab see sperma võimet viljastada munarakku. Hormooni sisaldav ESV pidurdab emaka limaskesta kasvamist ja vähendab menstruatsioonivere hulka. Sellepärast on seda soovitatav kasutada naistel, kellel on vererohked menstruatsioonid.

ESV sobib naistele, kes soovivad pikka aega hoiduda rasestumisest, kuid kes mingil põhjusel ei tohi või ei taha kasutada rasestumisvastaseid tablette. ESV sobib ka imetavale emale, kuna emakasisene spiraal ei mõjuta rinnapiima hulka ega kvaliteeti. ESV-d võib paigaldada ka sünnitamata naisele.

Rasestumise tõenäosus on ESV kasutamise korral väga madal - ühe aasta jooksul rasestub 100 naisest üks. Kui olete rasestunud ja soovite rasedust säilitada, tuleb arstiga nõu pidada ESV eemaldamise osas. Väga harva, viie aasta jooksul ühel naisel tuhande kohta, on võimalik emakavälise raseduse tekkimine. ESV toime kestab viis aastat ja avaldub kohe pärast paigaldamist. ESV eemaldamise järel taastub naise viljastumisvõime ruttu; rasestuda võib järgmise menstruatsioonitsükli jooksul.

ESV paigaldamine

Enne ESV paigaldamist on vajalik teha PAP-analüüs, kui seda pole tehtud viimase 3 aasta jooksul. ESV paigaldab naistearst; paigaldamine võtab aega mõne minuti. Protseduuri ajal võite tunda ebamugavust, vahel valu. Valu leevendamiseks kasutatakse paigaldamise ajal lokaalseid valuvaigisteid, näiteks Lidocain geeli või Xylocain spray'd emakakaual. ESV-d võib paigaldada igal ajal menstruatsioonitsükli jooksul; parim aeg paigaldamiseks on menstruatsiooni aeg. ESV paigaldamiseks peab olema kindel, et Te ei ole hetkel rase. Kui Te ei kasuta hormonaalseid rasestumisvastaseid vahendeid või Teil ei ole ESV-d, mis vajab tähtaja möödumise tõttu vahetamist ning puudub menstruatsioon, on vajalik enne paigaldamist teha rasedustest. Sünnituse järel on võimalik ESV paigaldada alates 4.-6. nädalast pärast sünnitust. Pärast aborti võib ESV paigaldada kohe.

Pärast ESV paigaldamist võib lühikest aega esineda alakõhuvalu. Valu leevendamiseks kasutage apteegis käsimüügis olevaid valuvaigisteid. Paari päeva jooksul pärast ESV paigaldamist ärge olge vahekorras. Esimestel kuudel võib menstruatsioon olla tavalisest vererohkem ja kesta kauem.

Tampoonide kasutamisel olge ettevaatlik, et Te tampooni eemaldamisel ei tõmbaks vahendit paigast. Pärast menstruatsiooni saab ESV eemaldusniitide olemasolu kontrollida sõrmede abil.

ESV võib jääda emakasse kuni viieks aastaks. ESV kasutamise ajal käige tavapäraselt naistearsti juures kontrollis.

Võimalikeks ESV kasutamise tüsistusteks on sisemiste suguelundite põletik, ESV väljumine, rasestumine, kehvveresus. Haruldase tüsistusena (1:1000) on võimalik emaka mulgustumine (perforatsioon) protseduuri ajal ja ESV sattumine kõhuõõnde. Siis on vaja ESV eemaldada operatsiooni teel.

Pöörduge naistearsti poole, kui Teil tekib püsiv alakõhuvalu, valu suguühtel, ebatavaline veritsus või voolus tupest, samuti juhul, kui ESV eemaldusniite ei ole sõrmedega tunda või kui menstruatsioon hilineb.

Küsimuste korral ja lisateabe saamiseks pöörduge palun oma raviarsti poole.

ITK662
Kinnitatud AS ITK ravikvaliteedi
komisjoni 09.09.2020 otsusega
(protokoll nr 9-20)